

evidență, conservare, restaurare

Un sistem informatic pentru patrimoniul cultural național

ANDREI PALEOLOG, NICOLAE BADEA DINCĂ

C a și în celelalte sectoare ale activității economico-sociale, introducerea informaticii în domeniul culturii nu a presupus doar un vast efort de raționalizare ci, în același timp, un efort susținut de fundamentare a unei concepții unitare de organizare a acțiunii culturale. Realizarea, în ultimii ani, a sistemului informatic pentru patrimoniul cultural național (SIPCN) — sistem de importanță națională inclus în sfera sistemului de informare și documentare al R. S. România — a pus în evidență faptul că, în țara noastră, informatizarea culturii nu vizează, în mod exclusiv, optimizarea ramurilor direct productive, adică industria poligrafică, de discuri sau domeniul editorial ci, în egală măsură, acele activități care privesc stimularea, evaluarea și ocrotirea creației spirituale românești. O asemenea orientare, consecință a unei politici bazată pe cerințele reale ale vieții culturale, alături România celor mai avansate state care au înțeles necesitatea realizării unor programe informaționale unitare privind rezolvarea multiplelor probleme ale muncii culturale.

Raportându-ne la complexele cerințe ale beneficiarilor, centralizarea și prelucrarea evidenței patrimoniului cultural, efectuate cu tehnicile tradiționale puse la dispoziție de biblioteconomie sau de informarea documentară, s-au dovedit, și în condițiile noastre, ineficiente. Dacă ar fi să luăm în considerare doar dificultățile ridicate de inventarierea și analiza științifică a celor peste 15 milioane de bunuri culturale ținute în evidență de muzee și oficiile pentru patrimoniul cultural național, se va înțelege, fără alte argumente, cât de oportună devine realizarea unui sistem informatic capabil să acumuleze și să prelucreze datele, încă dispersate și nu îndeajuns de normalizate ale acestui patrimoniu. Un asemenea sistem, care privește evidența tuturor bunurilor culturale existente în muzee și colecții, la diverși deținători instituționali sau nu, inclusiv la persoane fizice, se poate dovedi un instrument de maximă utilitate, atât pentru forurile de sinteză și decizie, cât și pentru cadrele de control, pentru specialiștii din diverse sectoare de cercetare, conservare-restaurare, precum și pentru toți cei chemați

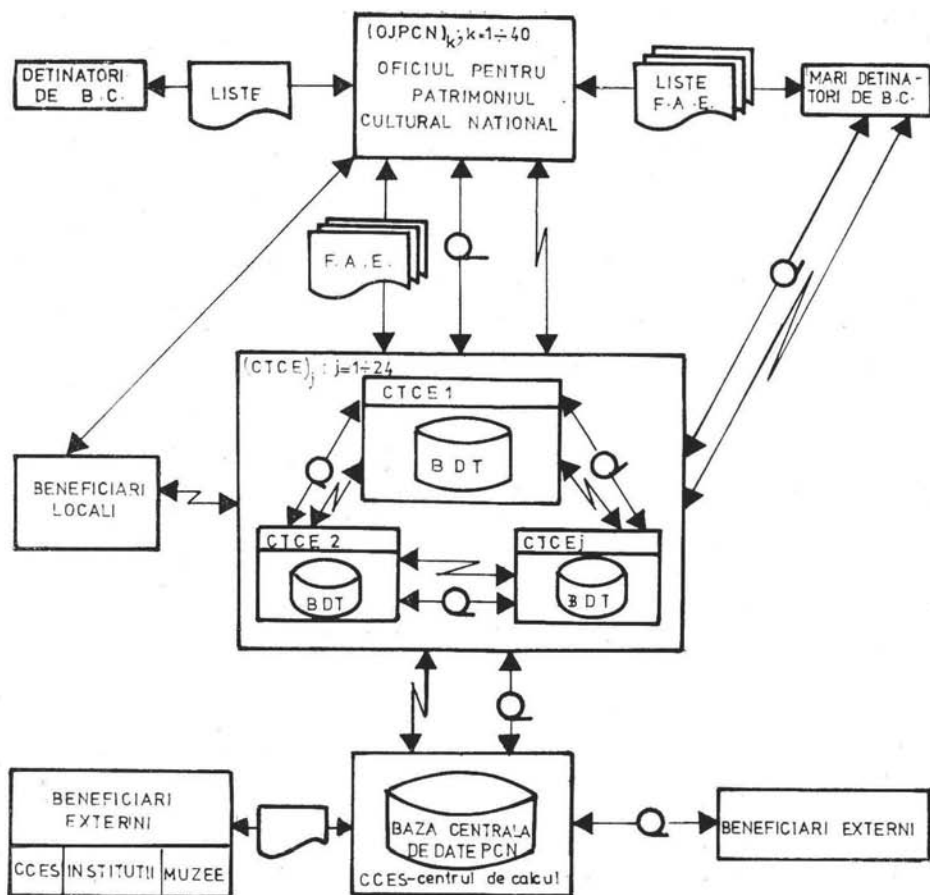
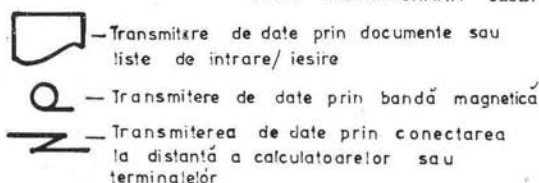

FIG.1 ORGANIGRAMA GLOBALĂ A SISTEMULUI

F.A.E. — Fișă analitică de înregistrare
 B.D.T. — Bază de date teritoriale
 CCES — Consiliul Culturii și Educației Socialiste
 CTCE — Centrul teritorial de calcul electronic

Fig. 1 — Organigrama globală a sistemului de evidență a patrimoniului cultural național în condițiile prelucrării informatice a datelor.

să valorifice și să reevalueze patrimoniul nostru cultural.

Dînd viață hotărîrilor de partid și de stat referitoare la introducerea cît mai eficientă a sistemelor informatice, pe baza argumentelor aduse în sprijinul perfecționării sistemului actual de evi-

dență a bunurilor culturale în perspectiva unei mai bune evaluări și ocrotiri a patrimoniului cultural național, pe parcursul a trei ani, Consiliul Culturii și Educației Socialiste a asigurat proiectarea unui sistem informatic pentru acest domeniu al activității culturale, în cadrul unui

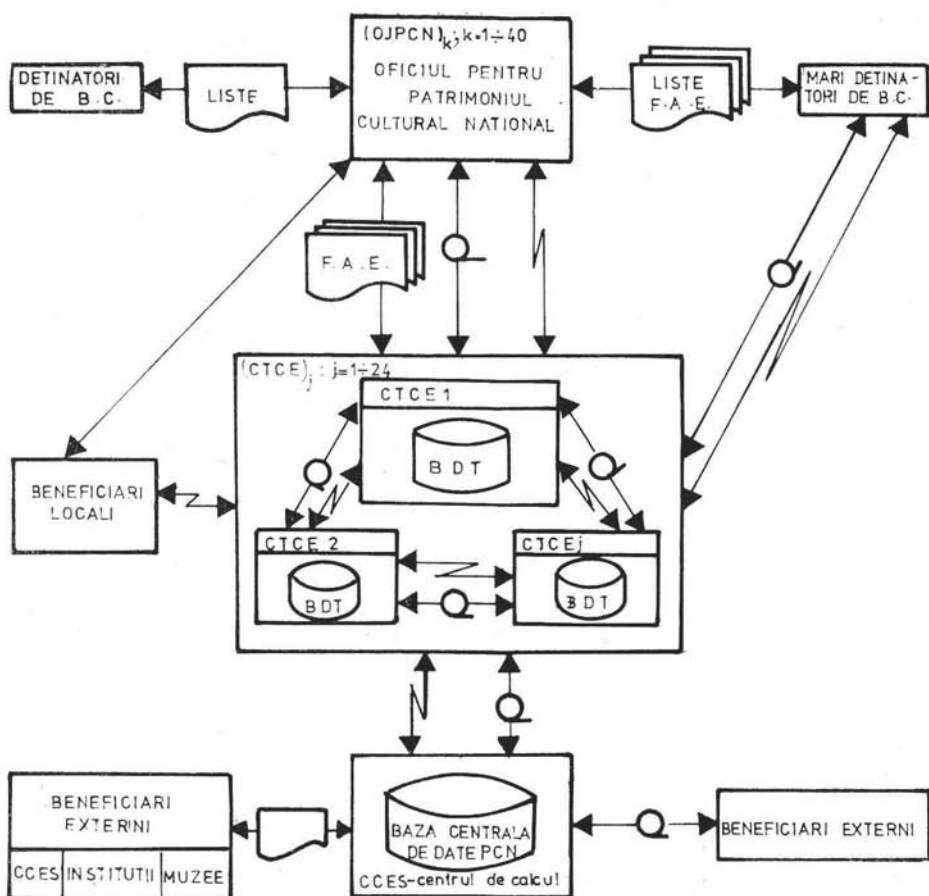
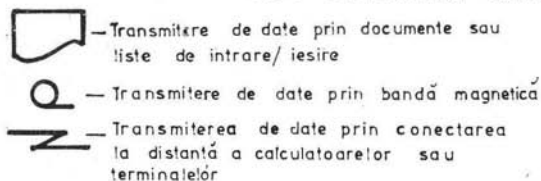

FIG.1 ORGANIGRAMA GLOBALA A SISTEMULUI

F.A.E. — Fișă analitică de înregistrare
 BDT — Bază de date teritoriale
 CCES — Consiliul Culturii și Educației Socialiste
 CTCE — Centrul teritorial de calcul electronic

Fig. 1 — Organigrama globală a sistemului de evidență a patrimoniului cultural național în condițiile prelucrării informatice a datelor.

contract de proiectare cu Institutul Central pentru Conducere și Informatică din București.

ETAPE ÎN PROIECTAREA SISTEMULUI INFORMATIC PENTRU PATRIMONIUL CULTURAL NAȚIONAL.

Etapă I (octombrie 1977 — martie 1978).

Analiza critică a sistemului de evidență a patrimoniului cultural național și elaborarea temei de proiectare a sistemului informatic a fost realizată de I.C.I. cu concursul nemijlocit al specialiștilor din rețeaua muzeelor și oficiilor. Această analiză a reevaluat toate tipurile de evidență utilizate în activitatea de ocrotire a patrimoniului cultural (evidența bunurilor culturale, a deținătorilor și declarațiilor de bunuri, a acțiunilor de valorificare, a circulației bunurilor etc.) și a pus în lumină unele deficiențe și limite ale sistemului în vigoare, cum ar fi: pluralitatea fișierelor și paralelisme în gestiunea documentelor de evidență, consum foarte mare de timp, energie și materiale pentru regăsirea și înmagazinarea datelor, lipsa unor instrumente terminologice și pierderi de informații, necorelare între evidența bunurilor culturale și bibliografice, dificultatea actualizărilor, flexibilitatea redusă în raport cu dinamica centralizării datelor etc.

În condițiile menținerii sistemului manual de prelucrare a evidenței bunurilor culturale (astăzi fiind realizate peste 1 milion de documente de evidență, cu o perspectivă de creștere la peste 5 milioane) avându-se în vedere personalul restrâns angrenat în această activitate, precum și faptul că evidența bunurilor culturale este doar una din laturile activității de zi cu zi din muzee și biblioteci, durata realizării, centralizării și prelucrării documentelor de evidență a patrimoniului cultural național a fost estimată la aproximativ 45 de ani (cca. 1 750 000 om/ore — 730 om/ani indexând 20 de termeni).

Studiul elaborat, în această primă etapă, jalonează, de asemenea, principalele perfecționări potențiale ale sistemului, mai cu seamă în direcția asigurării operativității și fiabilității sale.

Etapă II (aprilie 1978 — iunie 1978)

Nota de comandă înaintată de I.C.I. conducerii Consiliului Culturii și Educației Socialiste a fundamentat concepția generală de proiectare a sistemului informatic pentru patrimoniul cultural național (SIPCN), configurația de echipamente, tipologia și necesarul de produse program, precum și modul de organizare a bazei de date ce urma să fie proiectată. Astfel, stabilindu-se principalele obiective ale sistemului, proiectanții au hotărât să asigure:

- unicitatea înmagazinării datelor și posibilitatea unei prelucrări multiple și eficiente prin eliminarea repetărilor și paralelismelor în culegerea și prelucrarea datelor;

- controlul asupra dinamicii datelor;

- ridicarea calității informațiilor furnizate prin continuitate, oportunitate, accesibilitate, certitudine, precizie și pertinență;

- reglementarea accesului la informații și securitatea acestora;

- reducerea timpului și cheltuielilor afectate muncii de evidență, control, actualizare și valorificare a informațiilor.

Proiectantul sistemului a propus, în consecință, realizarea unui sistem informatic ierarhizat, imaginat sub forma unei rețele naționale de baze de date obținute prin gestionarea corelată a bazelor de date proprii marilor muzee¹, bazelor de date teritoriale² și bazei de date centrale³ (fig. 1). Acest mod de structurare a fondului de informații în baze de date distribuite, cu sistem de regăsire unitar, permite — consideră proiectantul — satisfacerea treptată a cererilor de informare conform profilului oricărui beneficiar.

Tot în această fază a proiectului a fost concepută structura de echipamente a sistemului (SIPCN), stabilindu-se o dotare diferențiată în funcție de nivelul de centralizare a informațiilor. Astfel, s-a propus:

- dotarea marilor muzee și colecții cu terminale ușoare de tipul DAF-2010, CENTRONICS etc. conectate la calculatoarele centrelor de calcul teritoriale;

- dotarea centrelor teritoriale de calcul și a Centrului de calcul al C.C.E.S. cu echipamente de introducere, concentrare, transmitere și conversie a datelor de tip minicalculatoare (I-100 și M C 18);

FIȘA ANALITICĂ DE EVIDENȚĂ PENTRU BUNURI CULTURALE MOBILE (F.A.E.)

1 Referința	2 H.C.M.		3 Nr. F.A.E.
4 Cod deținător	5 Tip categorial		Domeniu
6 Titlu/Tip specific/Tezaur/Sime- nimii/Denumire populară	7 Autor, școală-atelier/Emitent/ Epocă, cultură		ARP
8 Proveniență/Atelier monetar	9 Datare		Deținător: MUZEUL DE ARTA CLUJ-NAPOCA
10 Data	11 Loc descoperire/Loc colectare, condiții colectare		
12 Material tehnic	13 Dimensiuni		FOTO 6x9
14 Inscrispții	15 Marca Semn.		
16 Nr. piese componente	17 Semnificație patrimonială		
18 Nr. etichetă alb-negru	19 Stare conservare		
20 Valoare nominală	21 Nr. inv.		
Intocmit: nume/data	Semnătura		

22	Vrsta		23	Sex		24	Nr. ex.		25	Preparate	
26	Tehnici de preparare										
27	Mod de conservare										
28	Stațiune arh./ Zonă, etnie/ Biotop, strat geologic										
29	Data descoperirii/ Data colectării										
30	Stil/Descoperit de/ Determinat de										
31	Cond. descoperire/ Revizuit de										
32	Colecții, personalități, evenimente/ Colectat de	C. I. O. F. L. E. C. V. I. R. G. I. L. I.									
33	Cuvinte cheie	A. R. P., P. E. I. S. A. I. D. E. D. E. A. L.;									
34	Descriere, decor	P. E. I. S. A. I. R. E. A. L. I. Z. A. T. I. I. N. I. P. I. A. N. U. R. I. I. S. U. C. C. E. S. I. V. E.; D. I. S. P. U. N. E. R. I. A. I. E. C. I. N. E. N. I. T. E. L. O. R. I. P. E. I. S. A. G. I. S. I. T. I. C. I. E. I. O. R. D. I. N. A. T. E. P. E. I. D. I. A. G. O. N. A. L. I. E.; I. A. C. I. E. N. T. U. L. I. C. A. D. I. E. I. P. E. I. R. E. D. A. R. E. A. T. I. O. I. S. F. E. R. I. E. I.; C. I. O. L. O. R. I. T. U. L. I. D. I. O. M. I. M. A. I. N. T. V. I. E. R. D. I. E. I. I. N. I. T. I. O. N. A. L. I. T. A. T. I. I. V. A. R. I. A. T. E., A. I. B. I. A. I. B. I. A. S. I. T. I. R. U. I. I., R. I. O. S. U. I. R. U. G. I. N. I. T. U.									
Bibliografie, mențiuni speciale: VATASIANU, V: Pinacoteca v. Cioflec (catalog), 1933, p. 12, 16, cat. nr. 30; VATASIANU, V: Colecția de artă de la Institutul de științe clasice din Cluj. În "Boabe de grâu" IV, nr. 1, ian. 1935, p. 3. ZAMBACCIAN, I: Grigorescu. 1924. CIOFLEC, V: Grigorescu. 1925. NICULESCU, R: Expo. N. Grigorescu, București 1957. Cat. nr. 273. Semnat drept la jos -											

Fig. 2 — Fișa analitică de evaluare a obiectelor culturale mobile (F.A.E.)

— dotarea nivelului central de prelucrare (Centrul de calcul al C.C.E.S.) cu echipamente medii mari de tipul FELIX C-256, în configurații îmbunătățite față de cele standard.

Nota de comandă a SIPC� propune, de asemenea, arhitectura software a sistemului care, în concepția proiectantului, este grefată pe sistemul de gestiune și regăsire a informațiilor de tip documentar MISTRAL adaptată necesităților specifice ale evidenței patrimoniului cultural național, fapt ce a condus la completarea acestui sistem de bază cu interfețe-utilizator scrise în limbajele de programare COBOL, FORTRAN și ASSIRIS. S-au avansat, totodată, soluții pentru culegerea, validarea și formarea fișierelor de date primare direct pe suport magnetic.

Etapa III (iulie 1978 — mai 1979)

Proiectul de execuție tehnică, conținând un manual de prezentare și descriere a sistemului de programare a structurii și organizării bazei de date, un manual de utilizare și exploatare a sistemului cu instrucțiuni de aplicare, precum și listing-urile martor ale ieșirilor standard sau optionale pe imprimante propus de I.C.I., a fost aprobat de Consiliul Culturii și Educației Socialiste în vara anului 1979. Analizându-se performanțele potențiale ale sistemului proiectat, pe baza testărilor realizate ca urmare a prelucrării unor date furnizate de fișierul central al patrimoniului cultural național sau de evidența ținută pentru bunurile arheologice la Complexul muzeal Piatra Neamț, au fost desprinse, în favoarea noului sistem un număr de avantaje, printre care:

— standardizarea și tipizarea evidenței, unicitatea înmagazinării datelor;

— eliminarea a cel puțin 2/3 din numărul de fișe de evidență, a formularisticii intermediare de prelucrare și reducerea corespunzătoare a volumului de muncă;

— controlul automat al evidenței, mișcării, dinamicii și valorificării bunurilor culturale;

— editarea automată a listelor și a cataloagelor științifice de bunuri culturale;

— furnizarea de date statistice privind localizarea sau tipologia unor bunuri culturale;

— furnizarea selectivă de informații documentare, pe teme de interes național, teritorial sau specific, fiecărui beneficiar;

— urmărirea și gestiunea circulației bunurilor culturale;

— urmărirea și gestiunea informațiilor privind activitatea de conservare-restaurare.

Toate aceste avantaje se datorează, în primul rând, concepției generale de prelucrare a datelor, proiectanții optînd pentru metoda descrierii și caracterizării bunurilor culturale cu ajutorul descriptorilor, fapt ce permite constituirea automată a unei corespondențe între vocabularul de descriere a datelor și vocabularul de interogare a bazelor de date. În acest sens, SIPC� creează condiții pentru formularea unor cereri alcătuite pe baza consultării unor tezaure de termeni, cereri care reprezintă combinații booleene de descriptori și valori ale acestora. Totodată, avantajele decurg din faptul că SIPC� asigură posibilitatea investigării bazei de date printr-un sistem de interogare ce poate răspunde atît unor seturi de întrebări-utilizator, cu caracter interdomenial, cît și celor specifice fiecărui domeniu în parte. Cu alte cuvinte SIPC� a fost conceput, de așa manieră, încît poate răspunde cererilor predefinite — cu structură, volum de prelucrare și periodicitate cunoscute (prelucrări offline de tipul „Listă” sau „Catalog de bunuri culturale” aflate în fișiere), — precum și cererilor aleatoare, precizate ad-hoc (prelucrări batch sau conversațional) de tipul identificării în baza de date a unor bunuri culturale în funcție de anumite caracteristici (localizare, stil etc.).

Etapa IV (1980—1985)

Faza de implementare și trecere eşalonată în exploatare a sistemului presupune, în primul rând, adoptarea și asimilarea SIPC� de rețeaua de muzee și oficii pentru patrimoniu. În acest scop, vor fi introduse treptat, noile fișe de evidență a bunurilor culturale, care au valoare de formulare de culegere-date, respectîndu-se metodologia unitară de descriere a bunurilor și de prelucrare a evidenței acestora. În prezent, implementarea SIPC� și prelucrarea datelor furnizate de evidența bunurilor mobile care fac parte din patri-

GENUL : PORT
DOMENIUL PRINCIPAL DE FOLGȘINȚA : PORT BARBATESC

NR.CRT.	DENUMIRE LITERARA	DEINATOR	DATA ACHIZITIEI	PRET ACHIZ.	VALOARE NOMINALA
1	CAMASA	DA	00001962	00200	03800
2	COJUC	MUZEUL ETNOGRAFIC NEGHEN, MS	NU	00600	NU
3	SUBA	MUZEUL SATULUI SI DE ARTA POPULARA		00650	04000

CERAMICA GRECEASCA CU FIGURI ROSII

REFERINTA : 000000000308
TIP CATEG. : CAPACILEKANE
TITLU : ATTICICU FIGURI ROSII
DATA : S: - 2/4
LOC. DESCOP. : NECUNOSCUT
NR. FAE : 41/21970

REFERINTA : 000000000307
TIP CATEG. : KRATEROKIBAPHON
TITLU : ATTICICU FIGURI ROSII
DATA : S: - 2/4
LOC. DESCOP. : NECUNOSCUT
NR. FAE : 41/21957

REFERINTA : 000000000306
TIP CATEG. : LEKYTHOS-ARYBALLISKOS
TITLU : ATTICICU FIGURI ROSII
DATA : S: - 2/4
LOC. DESCOP. : URSS: L: OLBIJA
NR. FAE : 41/20376

REFERINTA : 000000000303
TIP CATEG. : LEKYTHOS-ARYBALLISKOS
TITLU : ATTICICU FIGURI ROSII
DATA : S: - 5/4 - - 4/4
LOC. DESCOP. : GRECIA
NR. FAE : 41/21958

EMITENT : ANTONINUS PIUS; PROVINCIAL-ROMANA; ASEZARE CARPICA
DATA : SECOL 2; 139

NR.CRT. I DNUMIRE

I NR.CRT. I PROVENIENTA

I NR.CRT. I DETINATOR

1 D'NARIN

1 27; C: GHERAESTII; S: GHERAESTII NOI

1 COMPLEXUL MUZEAL JUDETEAN PIATRA-NEAMT

CERAMICA GETO-DACICA LUCRATA CU MINA

COD DETIN. : 705301100400

COMPLEXUL MUZEAL JUDETEAN PIATRA-NEAMT
COMPLEXUL MUZEAL JUDETEAN PIATRA-NEAMT
ORASI PIATRA-NEAMT

EPOCA/P-CULT : LA TENEDACICA; FACTURA AUTOHTONA

TIP CATEG. : CANA

DATA : - 1/1

L'CALIZARE : 27; O: PIATRA NEAMT; L: DOAMNA

DOCUMENT NR : 0000001

REFERINTA : 000000000160
NR. INVENTAR : 4495
DATA : - 1/1
MATERIAL-TEH : LUT ARS; LUCRAT DE MINA; PASTA RUDIMENTARA; LUSTRUIT; SLIP NEGRICITOS
DETINATOR : 705301100400; 270600000016
VAL. NOMINALA : NU00000000
NR. FISA ANAL : 27/3279

STATISTICA PRIVIND BUNURI CUMULATE PE CHEILE DE SORTARE ALESE :

MONED ROMANE DESCOPERITE IN MOLDOVA

NR. PIESE : 13

NR. PIESE : 2

NR. PIESE :

DENUM

PROVEN

DETIN

2

2

2

moniul cultural național este asigurată de Centrul de calcul al C.C.E.S., înființat în luna aprilie 1981⁴.

INTRĂRI ȘI IEȘIRI ALE SIPCN

Documentul de intrare unic în cadrul SIPCN este *Fișa analitică de evidență* (cod 20—2—52A) care are valoare și funcție de formular de culegere-date. Aceasta preia, în linii generale, rubricile fișelor de evidență aflate în uz, reorganizându-le conform necesităților prelucrării automate a datelor.

Spre deosebire de fișele analitice de evidență aprobate de Comisia guvernamentală pentru raționalizarea documentelor de evidență din unitățile socialiste de stat în anul 1976, noile fișe de evidență a bunurilor culturale au câmpuri normate și sînt completate conform unei metodologii și unor instrucțiuni unitare de culegere a datelor. Inițial, proiectanții sistemului au propus păstrarea tipologiei diversificate a fișelor de evidență în funcție de domeniile patrimoniului cultural național (artă, arheologie, etnografie etc.) considerîndu-se utilă înmagazinarea și stocarea cît mai multor date de ordin specific. Estimîndu-se că gestionarea unui volum prea mare de date poate aduce prejudicii sistemului, în dauna operativității pe care se scotează, organele de decizie și sinteză, principalii beneficiari ai sistemului, au solicitat revizuirea documentului de intrare avînd, totodată, în vedere, respectarea indicațiilor privind reducerea consumului de materiale energointensive. Această reformulare a problematicii a avut drept consecință reproiectarea documentului de evidență care se caracterizează, în prezent, printr-o extremă raționalizare a posibilităților de culegere a datelor privind bunurile culturale (fig. 2).

Fișa analitică de evidență are formatul X5 față/verso și cuprinde:

— 49 de câmpuri (rubrici) numerotate de la 1 la 48, la care se adaugă un câmp notat cu litera I, care sînt destinate culegerii de date în vederea prelucrării lor automate.

— 3 câmpuri ce includ informații care nu vor fi supuse prelucrării automate.

Completarea fișei se face cu litere de tipar (majuscule), fiecare literă ori semn de punctuație ocupînd cîte o căsuță sepa-

rată. Câmpurile 1—48 și I sînt carioate conform numărului maxim de caractere stabilit pentru descriptori. Câmpurile necarioate sînt completate tot cu majuscule, deși acestea nu vor fi luate în considerație în cazul prelucrării. Pe fața fișei vor fi înscrise, în exclusivitate, elementele de identificare bibliografică a bunurilor culturale (date curente de inventar) urmînd ca, pe verso-ul acesteia, să fie înscrise, în diverse etape, informații suplimentare, furnizate de cercetare, care conferă specificitate obiectelor. Așadar, noile fișe de evidență sînt concepute într-o asemenea manieră, încît descriptorii, cu o relevanță neglijabilă din punct de vedere al cererilor utilizator, să fie separați de cei semnificativi, nefiind incluși, de la început, în baza de date.

Ținînd cont de profilele de cereri utilizator, sistemul informatic pentru patrimoniul cultural național oferă un mare număr de tipuri de ieșiri din sistem sub formă de liste, rapoarte, statistici, cataloage standard care răspund, atît necesităților de fundamentare a deciziilor, la nivelul conducerii și organismelor de sinteză, cît și necesităților de cercetare-valorificare a bunurilor culturale de către diverse categorii de beneficiari (fig. 3). Astfel, printre ieșirile standard cele mai uzitate enumerăm;

Tip beneficiar Tip ieșire sistem

Decizionar	Cataloage, liste și statistici generale sau parțiale referitoare la valorile cuprinse în patrimoniul cultural național;
Decizionar	Liste selective și statistici de bunuri culturale pe județe, localități, pe tipuri de deținători (muzee, culte etc.) sau deținători nominalizați;
Decizionar	Situații generale sau parțiale și liste de bunuri culturale avînd o anumită stare de conservare sau o anumită importanță patrimonială;
Decizionar Cercetare	Situații generale sau parțiale, liste de bunuri culturale pe tipuri, categorii, autori, proveniențe, localizări, apartenențe, datare, materiale, tehnici de execuție etc.;

Decizionar Cercetare	Situații și statistici anuale privind rezultatele cercetării, descoperirilor, donațiilor și achizițiilor de bunuri culturale;
Cercetare	Liste și cataloage de bunuri culturale avînd anumite caracteristici de stil, iconografie, decor, formă etc.

Atît intrările, cît și ieșirile SIPCN au fost proiectate luîndu-se în considerare competența reală și posibilitățile practice de utilizare ale acestora de către specialiștii din muzee și oficiile pentru patrimoniul cultural național, în scopul constituirii bazelor de date teritoriale și a Băncii Naționale de Date a Patrimoniului Cultural.

FUNCȚIONAREA SIPCN

Implementarea SIPCN determină, în mod firesc, reorganizarea activității de evidență a bunurilor culturale aflate în muzee și la alte categorii de deținători. În prezent, soluțiile de prelucrare propuse de proiectanți stau la baza reorientării activității de evidență a patrimoniului cultural național. Astfel, odată cu trecerea datelor pe noul formular de fișă analitică de evidență este anulată obligativitatea copierii fișei de evidență, în mai multe exemplare conform necesităților de centralizare ierarhizată stabilite prin Legea nr. 63/1974. Noile fișe, care — am văzut — au valoare de formulare de culegerea datelor pentru prelucrarea lor automată, sînt completate în prezent, într-un singur exemplar ce va fi riguros verificat și validat sub aspectul valorii datelor furnizate și corectitudinii înscririi acestora. Periodic, stocuri de fișe de evidență vor fi transmise la centrele teritoriale de calcul pentru înmagazinarea informațiilor în bazele de date, urmînd a fi remise apoi, după caz, muzeului județean sau oficiului pentru patrimoniul cultural, spre a fi gestionate în fișierele proprii.

Această metodă de lucru presupune instituirea unor relații de colaborare cu centrele de calcul teritoriale, precum și organizarea, la oficiile pentru patrimoniul cultural național județene și al municipiului București, a unui gen de dispecerat în scopul transmiterii, într-un ritm

convenabil, a documentelor de evidență, spre prelucrare.

Prelucrările realizate de centrele teritoriale de calcul — duplicatele pe imprimantă a fișelor analitice de evidență, liste, cataloage, statistici etc. — vor fi furnizate oficiilor, tuturor categoriilor de deținători, în funcție de necesități și, la cerere, unor beneficiari direct interesați în activitatea de ocrotire a patrimoniului cultural național. Totodată se cere menționat faptul că centrele teritoriale de calcul vor furniza Centrului de calcul al C.C.E.S., care gestionează și prelucurează Baza de Date națională a patrimoniului cultural, copii, pe benzi magnetice, ale componentelor bazelor de date teritoriale.

În virtutea acestei metodologii, în funcție de care se va reorganiza activitatea de evidență a bunurilor culturale, specialiștii de muzee și oficii vor trebui să asimileze și să aplice noile instrucțiuni de completare a fișelor analitice de evidență, familiarizîndu-se, totodată, cu exigențele sistemului de prelucrare automată a datelor și cu caracteristicile de citire a formatelor de ieșire standard pe imprimantă (liste, cataloage, statistici etc.).

Încă din acest an, preocupările Centrului special de perfecționare a cadrelor al C.C.E.S. converg către realizarea unui modul de perfecționare, prin cursuri de introducere în informatică și aplicații practice, a tuturor celor desemnați să asigure bunul mers al activității informatice în domeniul evidenței patrimoniului cultural.

RELĂȚII CU ALTE SISTEME INFORMATICE

Este bine cunoscut faptul că evidența bunurilor culturale și prelucrarea acestora nu sînt realizate doar de unitățile muzeale și oficiile pentru patrimoniul cultural național. La rîndul lor, ele constituie laturi importante ale activității din biblioteci sau din unitățile Arhivelor Statului. În acest sens, sistemul informatic, în curs de proiectare la Institutul Central pentru Conducere și Informatică pentru Biblioteca Centrală de Stat, are în vedere și subsisteme de prelucrare a evidenței fondurilor de carte veche românească, a manuscriselor etc. bunuri

care intră, în mod firesc, în sfera de interes a evidenței patrimoniului cultural național. Soluțiile propuse de proiectul informatic pentru B.C.S. vor fi aplicate pretutindeni acolo unde se realizează evidența cărții cu valoare bibliofilă sau a cărții vechi românești.

Direcția Generală a Arhivelor Statului, care exploatează un sistem de regăsire a datelor și documentelor pe baza unei structuri de descriptori tematici, are în vedere, astăzi, posibilitatea asigurării unei compatibilități între sistemul informatic propriu și cel al patrimoniului cultural. Propunerile avansate la „Colocviul național privind perspectivele perfecționării sistemului de evidență a patrimoniului cultural” de la Tulcea (1977) își păstrează, și astăzi, actualitatea⁵.

O mențiune se impune și în legătură cu interesul manifestat de Centrul de calcul al Ministerului Apărării Naționale care s-a arătat interesat de posibilitatea prelucrării informațiilor furnizate de evidența patrimoniului cultural deținut de Muzeul Militar Central. Este firesc ca, în mod similar, alte centre de calcul departamentale să-și ofere serviciile pentru gestionarea și prelucrarea informatică a evidenței bunurilor culturale deținute de unități specializate ale unor ministere. Devine însă obligatorie, în aceste condiții, respectarea unui consens unitar privind metodologia de descriere a datelor și de prelucrare a acestora.

Informatizarea unor domenii ale culturii și, în mod special, introducerea mijloacelor ei specifice în cadrul activității de ocrotire a patrimoniului cultural național constituie un element al noului în viața culturală a țării, al noului, în general, în economie și societate în viziunea socialismului științific. Considerat

din această perspectivă, întregul proces de optimizare al activității de evidență a bunurilor culturale devine o modalitate de afirmare a noului așa cum arăta secretarul general al Partidului Comunist Român cu ocazia celei de a 60-a aniversări a partidului: „Se impune să desfășurăm permanent o activitate susținută împotriva a tot ce este vechi și perimat, să înlăturăm, cu curaj, formele și metodele depășite, stările negative de lucru, să promovăm permanent și cu fermitate noul în toate domeniile de activitate. Aceasta constituie, de fapt, dialectica dezvoltării economico-sociale”.

NOTE

¹ Bazele de date proprii marilor muzee vor conține informații privind bunurile culturale din fondul propriu furnizate în două etape; 1. etapa de inventariere care presupune identificarea elementelor strict bibliografice ale bunurilor (date specifice de inventar); 2. etapa de cercetare care adaugă informații rezultate ca urmare a cercetării și analizei aprofundate a bunurilor culturale.

² Bazele de date teritoriale vor repertoria bunurile culturale aflate în patrimoniul tuturor categoriilor de deținători dintr-o anumită zonă geografică, exhaustiv, la nivelul informațiilor de inventar și, selectiv, în ceea ce privește informațiile obținute prin cercetare.

³ Baza de date centrală va reuni informațiile privind bunurile care fac parte din patrimoniul cultural național sau sînt susceptibile de a face parte din acest patrimoniu înmagazinate în bazele de date teritoriale.

⁴ În măsura în care centrelor teritoriale de calcul li se vor asigura programe unitare pentru echipamentele I—100 și M C 18 se va renunța la prelucrarea centralizată a evidenței patrimoniului cultural național, astăzi, preconizată doar ca soluție de etapă. În acest mod, sistemul informatic va atinge, treptat, parametri stabiliți de proiectanți pentru rețeaua propusă de baze de date distribuite teritorial.

⁵ Pârvolescu, M; *Prelucrarea automată a datelor din documentele de arhivă și regăsirea lor tematică*. Klaus, M: *Prelucrarea automată a evidenței fondurilor și colecțiilor arhivistice*. (În „PEUCE”, VII, Tulcea, 1979).

RÉSUMÉ

En présentant rétrospectivement les étapes majeures de la mise en projets du système informatique pour le patrimoine culturel national (SIPCN) — l'analyse critique du système d'évidence des biens culturels (1977—1978), la note de commande (1978), les projets de mise en exécution technique (1978—1979), la testation (1979—1981) et l'implémentation — les auteurs signalent les caractéristiques de marque des documents d'entrée sortie du système (fiches analytiques et rapports) en même temps qu'ils décrivent le mode de fonctionnement du système et les tâches qui reviennent à tous les

responsables du domaine de l'évidence du patrimoine culturel. Y sont également exposées certaines perspectives du développement du système informatique (SIPCN) dans la mesure où sa compatibilité avec les systèmes informatiques de la Bibliothèque Centrale d'Etat et des Archives de l'Etat pourra être assurée.

L'informations de l'évidence du patrimoine culturel national représente un élément d'optimisation dans la vie culturelle du pays due à l'application conséquente de la politique de promotion du nouveau dans tous les secteurs de la vie économique et sociale menée par notre parti et par notre Etat.